

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četert leta 1 gl., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XL.

V Ljubljani, 15. mal. travna 1887.

List 15.

Znamenita knjiga.

(Konec.)

Dalje terdi Makarij, da so vsi cerkveni zbori enoglasna terdili, da izhaja sv. Duh le iz Očeta. To je prav naravnost zlagano. To mu avtor tudi prav ad hominem dokaže, rekoč: „Če terdim le, da je metropolit Makarij v tem slučaju zofist, še ne terdim nikakor ne, da je on le v tem slučaju zofist.“ Besede Leontija, Cezarijskega škofa, iz prvega cerkv. zbora: „Duh je Sinu lasten,“ po Makariju pomenjajo: Duh izhaja iz Sina, toda ni mu ptuj. — Izraz: „Duh se izliva od Sina,“ tolmači Mak. da to pomenja le časovno poslanstvo. Besedice od in iz razločuje, češ, da je vse kaj drugega. „od Sina se izliva“ in „iz Očeta izhaja“, dasi so se očetje Efeškega zbora dovelj jasno izjavili, kako umejo to izlivanje: „Sin se izliva od Sina, kakor tudi iz Boga in Očeta.“

Mak. po nekakem splošnem modrovanji stavlja ta-le dvostavek (dilemma): To, da Oče izvaja Sinu, pripada ali njegovemu bistvu, ali pa Osebi. Če bistvu, potem bi moral Duh tudi samega sebe izvajati, če Osebi, potem je popolnoma ločen od Sina in kar njemu kot Osebi pripada, ne more h krati pripadati Sinu. —

Cerkev kat. Mak. dolži Sabelijanizma, ker ta blezu dopušča razven edinstva v bistvu, tudi nekako medsebojno zedinjenje Očeta in Sinu, vsled kterega z enim dejanjem izvajata sv. Duha.

Če sv. Duh izhaja od Očeta in Sina, pravi dalje, sledi, da je edinstvo Očeta s Sinom večje, kot Očeta z Duhom, ker imata razven edinstva v bistvu tudi edinstvo večno-nerazdeljivega principa sv. Duha.

Cerkev kat. vvaža v pristen nauk po Makarjevem mnenji poleg edinstva v bistvu in trojnosti v Osebah še neko dvojnost. (!) V sv. Trojici je povsod le en princip, eno načelo, tu pa sta dva. — —

Ti ngovori zdé se mi naj zanimivejši del cele knjige. Ker nam je po njih dobiti nekaj pogled v bogoslovsko vednost in temeljitost vzhodnjih „učenjakov“ (!). Zato sem jih kar brez rešitve po večjem izpisal.

Makariju to „znanstveno“ dokazovanje še ni zadosti. Konečno namreč pravi: „Dobro vem, h kakim pogubnim posledicam so privela zapadne kristjane samovoljna modrovanja o osebnem svojstvu sv. Duha.“

Odgovarja mu naš pisatelj: „Kolikor mi je znano, doslé kat. Cerkev še ni poginila. V svojem naročji objemlje do 200 milijonov svojevercev, tedaj skoraj šesti del vseh prebivalcev na zemlji. Ta Cerkev je zedinila v eno duhovno celoto vse najraznejše narode. vodéc jih k prosveti, k socialnemu razvitku in zgodovinski oliki — naj boljši cvet človeštva.“ — — — Ni vse res, kar iztuhta „vradniška modrost, pod neizprosnim pritiskom oficijalnosti.“

„Ne, „visokopreosvjaščenejši“ vladika, kat. Cerkev ne kaže znakov upadka in pogina. Ne, ona se ni oropala slavne prednosti, rodovitnosti in moči, ki dajo življenje. Ona ni, sušéc se pod poniževalnim protektoratom vladne tace, izgubila neprecenljivega darú katolištva, in se vsled tega ni pogreznila v močvirje narodnosti, ni se kristalizovala v šablono svetnega samodržavja (absolutizma), da bi bila celo pri naj boljših razmerah popolnoma brez smisla zunaj teritorialnih predelov domovine, ki jo je storila v robinjo. Ona v simbolu ne obsoja sama sebe vsak dan — popolnoma, ko izpoveduje vero v Cerkev — katoliško. Ona ni odervenela na veke v zunanji obliki obrednosti brez življenja. Ona ni postala nekak kerščansk budizem, zaključivši se v brezplodno obzorje slepega formalizma, izgubivši vsak vpliv na človeško volje. Ona ni praktično dovedla zakramenta sv. pokore do najmanjšega pomena (minima), oropavši ga dveh poglavitnih znakov: razume, spovedi in zadostila. Tako tudi ni pripeljala do prazne formalnosti največjega zakramenta kerščanstva. Tudi niso bili njeni duhovni neme priče nagnjusnih dejanj in despotizma, če se je prav javljal na prestolu samem. Ona se ne množi v razkolih, in ni dala pravice despota svojevoljno pretergati vso vnanjo obliko cerkvenega vstrojstva in brez najmanjšega protesta vsak trenotek z migljejem peresa rušiti osnovne stavke iz morale in kanoniškega prava.“ — — —

„Naj častnejši in naj učenejši gerki, spoznavši svojo zmoto, so dobrovoljno jo odvergli in se vernili v naročje katoliškega edinstva. Nasprotnih djanj nam zgodovina ne pripoveduje.“

II. dokazuje svojo terditev: Po krivici dolže gerki katol. Cerkev, da bi bila simbol pokazila s tem, da je vrinila vanj besedico Filioque. — Dokaz je kakor prvi temeljito in nerazrušljivo logično izpeljan — in kakor prvi precej spominja na Perrone-ja. Dasi pisatelj sam tega ne pové, vendar je precej jasno, da mu je pri ved-

nostnem dokazovanju tega učenjaka delo bilo prvi in poglavitnejši vir. (Cf. Prael. theol. Viennae 1842 IV. tract. de Trin. cap. V. str. 318—344.) Slovenci imamo tudi jako temeljit sostavek prav o tem vprašanju v krasni, pa od mladine veliko premalo brani in čislani knjigi: Zlati vek, 1863 v sestavku: Verski razločki med staroversko ali pravoslavno in edino pravo rimsko-katoliško cerkvijo, spisal dr. A. Čebašek (str. 156—165.) — —

Naš avtor prehaja k drugemu delu svoje knjige: o pervaštvu in nezmotljivosti rimskega papeža. V pričetku razlaga te dve dogmi v 11 točkah jako umljivo in poljudno. Po tem pa ima nekak splošen vvod k dokazovanju samemu. Po večjem bodi tú versta njegovih misli: Cerkev mora biti nezmotljiva, t. j. absolutna, sicer bi bila nesmisel. Bogoslovne resnice so namreč občne, generalne; kdor katero izmed njih zanika, ruši osnovne zakone socijalne družbe. Cerkev je višja oblast, — prav po primeru verhovne politične oblasti, — od ktere druge izvirajo, ki gospoduje, sama pa ni gospodovana, sodi, sama pa ni sojena; v tem smislu mora tedaj biti nezmotljiva, da je apelacija proti njenim ukrepom nemogoča. Zato pa potrebuje organa te oblasti, mora biti monarhična, mora imeti glavo. In čemu še cerkveni zbori? Vprašajte raje gerške cesarje, ki so iz lastne inicijative zbirali s prisiljenim papeževim privoljenjem škofo v cerkvene zборе. — — Vsaka cerkev pa, ki se je ločila od kat., se preoberne takoj v protestanško cerkev. — — Rusko duhovstvo ima simpatije s protestanti. In vender bi moralo biti protestanstvo prav tako izključeno z Nevskih, kakor s Tiberskih bregov. Vse odcepline, če se med seboj še tako sovražijo, se vedno spajajo proti svojemu splošnemu sovražniku — edinstvu. — Ruski pesnik izraža mnenje vseh svojevercev v besedah:

„I Rima vrag vsega mnč budet' drugom!“

Car Peter I je izdal katekizem, v katerem se je učil od Najvišjega (!!) mesta poterjen dogmatičen nauk ruskega carstva. Leta 1752 so ga predstavili v angleščino in anglikanska duhovščina ga je z navdušenjem pozdravila. Angl. izdanje ima v predgovoru med drugim te-le besede: „V tem katekizmu diše genij velikega moža, po kterega ukazu je bil sestavljen. Car je premagal dva sovražnika večja kot sta Tatař in Šved, namreč praznoverje in nevednost. Nadejam se, da pripomore ta prevod k zedinjenju ruskih in angl. škofov in da to zedinjenje zmore poraziti zlodejske in kervoločne namere rimske cerkve. Kakor mi, zanikajo vice in razven tega je naš rojak Kembriški doktor bog. Kovelj natančno dokazal, v koliko se loči presnovljenje (transsubstantiatio) Latincev od tajne večerje Gerkov. Iverski nadškof (Lib. hist. VI. s. 1. p. 168) javno priznava, da že sedaj večina ruskega duhovenstva veruje v kalvinizem. In neki pravoslavni, ruski nadškof novejšje dobe brez šale navaja protestanta Bingima za pričo, češ, da se je ta izrekel: ruska vera je pravoverna. —

Za dokaz pervaštva rimsk. papeža navaja iz sv. pisma že znana mesta. Tudi nezmotljivost dokazuje po splošno običajnem načinu. Le dokaz iz liturgičnih ruskih knjig, ktere v cerkvenem jeziku navaja in povsod tudi naznanja mesto, kjer jih je dobil, je prezanimiv, da bi ga vsaj v važnejših delih tu ne podal. (V imenovanem sestavku „Verski razločki“ na str. 176 in 177 je po Schlosserju nekaj takih stavkov prevedenih na slovenski jezik.)

Sv. Petra ogovarja ruska cerkev tako-le:

„Preslavni apostol Peter, k tebi kličemo: raduj se po Kristusu naj prvi osnovelec sv. Cerkve med apostoli! Predsednik apostolskega zbora!“ „Sv. verhovni apostol Peter, prvi prestolnik apostolski, terdna skala

v spričevanju vere, po Kristusu nepremakljivi osnovelec cerkve, Pastir vesoljne Kristusove čede, ključar nebeškega carstva, lovec ki rešuješ iz globine nevedno i, vsem, kakor si prejel od Boga oblast vezati in razvezati.“ „Verhovni osnovelec apostolov, Rima prvi škof si bil, dá, Peter uterjevalec Cerkve.“ Iz Janeza Zlatoustu pa te-le besede: Peter glavar apostolov, potrební svetovalec kristjanov; — — škofijski Pastir vseh apostolov, osnovelec cerkve. — — Uterdil si Kristusove zakone, glavar apostolov, — — nepremakljivi osnovelec dogem.“

Sv. Klemenu iz I. veka kliče ruska Cerkev:

„Oče, učitelj Petra glavarja si bil; na njegovi skali si sozidal kakor častno skalo preslavno samega sebe; na skalo vere stopivši si, o mučenik, neuklonjen ostal v poskušnjah sovražnikov. Nepremakljiva terdnjava Cerkve, božanstveni stolp vere. V resnici krepki Klemen s Petrom. Drugi Mojzes, o Klemen, — odslé te častimo kot zakonodajalca in učitelja vsi, ki verujemo. — Novi Peter, Petrovega prestola naslednik si se pokazal. Ko je umerl Peter in za njim škof Lin, in potem škof Klet, je Klemen v Rimu vodil ladijo Cerkve Kristusove.“

Sv. Silvestru iz 4. veka:

Oče svetnik Silvester, vernike si razsvetlil in razgnal temò krivoverstva. Sveto si vodil sveti zbor. Kot glavar sv. zbora si se pokazal, in ukrasil si prestol glavarja učencev. Krivoverstva zvijačo, o Silvester, si odgnal; čedo si napasel. Iz tvojih ust se je izlival blagoslov božjega Duha; zato te je Bog posvetil v duhovnika svojim ljudem, o blaženi oče. Kot božanstveni glavar svetih očetov si sv. nauk vterdil in krivovercem usta zamašil.“

Sv. Leonu iz 5. stoletja:

„Kako te imenujemo, od Boga navdihnjeni? Ali glavo pravoverne Kristusove Cerkve? Ali oznanovalec in terdnega osnovelec resnice, verhovnega starašino častnega zbora; gotovo pravilo nauka? Ti branik pravovernosti, naslednik si bil verhovnega prestola Petrovega. — Častnega Petra naslednik in obogatil si se z njegovim načelništvom si zamašil usta krivovercem. Nestorijevo brezumnost in norost si uničil. Resnični Patrijarh, po pravici predsednik patrijarhov.“

Sv. Martinu iz 7. stoletja poje:

Kako te sedaj, o Martin, proglašamo? Kot preslavnega branitelja pravovernega nauka, kot nezmotnega glavarja svetih zakonov, najresničnejšega razkrivatelja laži, govornika božanstvenih besedi. Kot svetilnik, ki ima besedo življenja, ki izhaja od Zapada in se javlja na Vzhodu. — — Sv. Martin, sklical si zbor in vterdil si cerkveni nauk. Po zboru si z avergel Pira, Sergija, Theodora, Cira in tem podobne. — — Kot lev si, oče, krepko in silno napadel na brezzakonje (hudobnost); Theodora, Cira, Sergija in Pira in teh enakomisljence si odločil od sv. Kristusove Cerkve in si ukrasil božanstveni Petrov prestol in na nepremakljivi skali si se Cerkev branč s tem proslavil.“

Iz VIII. in IX. stoletja:

Ruska Cerkev pripoveduje, da je bil angelj božji poslan k sv. Gregoriju: „Gospod je rekel, da bodi Pervoprestolnik njegove Cerkve in naslednik sv. verhovnega apostola Petra.“ Tudi poslanico papeža Gregorija Leonu Izavriju je sprejela v svoje liturgične knjige; papež ondi govori: „mi, ki imamo oblast in gospostvo sv. apostola Petra.“

Prav tako je v ruski liturgiji pismo Theodorja Studita Leonu III, koder se jasno izraža pervaštvo rimskih papežev (vide: Migne T. XCIX. p. 1018 in 1019). —

O sv. Celestinu poje ruska Cerkev, da je on govoril in delal po apostoljskih tradicijah, kot se spodobi nadduhovskemu prvoprestolniku, in da je premagal zlobnega Nestorija s tem, da je v pismih razkril njegove bogokletne terditve.

O papežu Agapitu, da je patrijarha Anthima v Konstantinopolu s prestola pregnal: „Mina je bil postavljen za patrijarha Carigradskega od Agapita, rimskega papeža. On tedaj pride v Carigrad, da bi vredil neke cerkvene preiskave in obsodi krivoverca Anthima in prežene s prestola. In za malo je bil postavljen drug papež; in čez nekaj časa tudi ta pride v Konstantin-grad. In še enkrat se ponavlja, da je ta papež s prestola pregnal Anthima in družega na prestol posadil.“ — — —

Gledé na tako jasne izjave ruskih cerkvenih knjig, moramo pač zaklicati: Oči imajo in ne vidijo. Zmota je v resnici polna protislovij; sama se obsoja. —

Naš pisatelj v nadaljnem dokazovanji razjasnuje pojem nezmotljivosti, kaj je in kaj ni, pobija pa tudi ugovore proti njemu, kakor se tudi pri nas pobijajo. Zanimiv je konec njegovega spisa, koder govori o koristih zedinjenja obeh cerkvá, dokazuje pa tudi, da je le ta pct razumna in mogoča, da namreč gerško-ruska cerkev sprejme dogme, ki jih ima katoliška, ona pa še ne. „Tedaj bodi ta beseda mirú in sprave — poslednja. Posebej bodi izvedena le še glavna za ta spis edina bistvena posledica namreč to: ako je usojeno, da se veliko dejanje (zedinjenja) zverši, si težko, ogromno odgovornost na svojo vest nakladajo vsi, ki se ne sramujejo z namenom ovirati določb Božje Previdnosti, ali vsaj zavlekajo spolnitev njeno; in nasproti, da je vsakoršno mogoče, iskreno sodelovanje v dosego blaženega namena, naravnost sveta dolžnost, ne samo vérnega kristjana, marveč tudi vsakega državljana, ki je z nesebičnim prepričanjem vdan svoji domovini.“ — Temu pristavljam, da je to sveta dolžnost tudi vsakemu Slovancu, katero mu nalaga draga mu narodnost in še dražja mu vera. Bog pa daj svoj blagoslov!

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Pogled nazaj na véliki teden.) Véliki teden so se pri vgodnem vremenu ginljive slovesnosti obhajale v lepem redu. V stoljnici so se premilostni gospod knez in škof dr. Misija vsak dan molitev in opravil vdeleževali, véliki četrtek maševali, duhovne in verne obhajali, svete olja posvetili, Najsvetejše v božji grob prenesli, revežem noge umivali; naslednji dan opravila velikega petka overšili; véliki saboto ob 4 popoldne imeli častljivo vstajenje in procesijo po velikim tergu med navadnimi velikimi slovesnostmi; veliko nedeljo po véliki sv. pontifikalni maši pa so slovesno dali papežev blagoslov za popolnoma odpustke, kakor se godi ta dan po škofijskih cerkvah.

Tudi po družih cerkvah so se veršile slovesnosti prav ginljivo in med velikim vdeleževanjem ljudstva, veči del vérnega, pa tudi vmés nekterih, ki naj bi bili doma ostali, n. pr. tacih, ki niso odkriti, ko procesija memo gré, ali ki pred sv. Rešnjim Telesom ne pokleknejo, ali se celo še ne odkrijejo (kakoršnih poslednjih je prav malo in ti niso sami prišli, ampak njih oče in trinog satan jih je prignal kakor svoje sužnje, da poštenim vernikom žalost in spotikljej delajo. Če je namreč kdo kerst zatajil, ali če je Dahomejic, Troglodit, ali jud; naj bi ostal domá in se ne mešal med poštene vernike).

Poslednje dni velikega tedna je prebivalstvo na trume hodilo molit k Božjim grobom in cerkve so bile kar napolnovane, posebno o večerih. Mora se priznati, da véliki teden se dremajoča vera pri mnogih zbudí in poživí. Upati se smé, da saj veči del teh obiskovalcev Božjih grobov je tacih, ki so velikonočno sv. Obhajilo opravili, ali kateri ga niso, da ga bodo v teh tednih, kar je še časa za velikonočno spoved. Njih lastna vést jih mora k temu priganjati, da vstanejo iz groba svojih grehov. Spreobrnjenje grešnika, kakor terdijo naj učnejši cerkveni učeniki, je veliko večí čudež, kakor pa obujenje od mertvih; zakaj k obujenju od smerti je potrebna le samo volja Vsegamogočnega, k spreobrnjenju pa zraven milosti Božje mora pristopiti še prostovoljna sodelavnost človeka; toda kolikor večí je delo spreobrnjenja, toliko večí dolžnost veže grešnika, da resno poskerbí sam za-se in doverši to veliko djanje in reši svojo dušo.

Iz Ljubljane. (15toletnica od krsta sv. Avgušтина in neki slovanski Avguštin.) V dan 24. aprila letos bode 15sto lét, odkar je bil keršen véliki sv. Avguštin. Cerkev, ki je ta dan velikrat še v velikem tednu, ali ima sicer še velikonočne spomine, je ta god postavila na 5. dan majnika, ter ga je tako približala prazniku njegove matere sv. Monike (4. majnika), ktere solze so ga pridobile Cerkvi in zveličanju.

Bil je Avguštin ena izmed naj prvih zmožnosti, kar jih je imel svet od začetka do današnjih časov. Dal se je bil nesrečno pogrezniti v pregrehe, v dvome (skepticizem), v slabovérstvo in v tem revnem stanu je ostal več lét. Toda bil je Avguštin preveč bistroumen, skušen in učen, da bi bil hotel ostati v tolikem breznu. Veliko pa je treba k spreobrnjenju: „pervesi difficile corriguntur — spačeni se težko poboljšajo“; brez preobilne molitve svoje matere bi najberže te milosti ne bil dosegel, dasiravno je okove bridko čutil.

Dospevši do 32. leta v silnih notranjih očitanjih, stiskah in dušnih bolečinah, je živo čutil, da mu je serce prazno in nesrečno; začél je resno sam sebe premišljevati, in spreobrniti se je z milostjo Božjo, in s tem spreobrnjenjem je dosegel tisto srečo, katero je iskal toliko časa in je ni mogel najti. Neki pisavec pravi, da za sv. Pavlom je bilo Avguštinovo spreobrnjenje naj večí pridobitek, ki ga je kdaj dosegla sv. Cerkev.

Ali ni tedaj vredno, da si to petuaisto stoletnico, odkar je bil sv. Avguštin keršen, globoko v spomin in v serce vtisnemo?

Posebno dandanes je to potrebno, ko imajo matere, tudi slovenske, toliko Avguštinov na Dunaju, v Gradcu in tudi že v Ljubljani in družih manjših mestih in vaséh! In če njih zmožnost ni tolika kakor pri nekdanjem Avguštinu, pa mnogih pregreha ni manjša, kakor pri unem, njih duša pa gotovo ni manjše céne. Toraj jokajte katoliške matere s sv. Moniko in prizadevajte si, da jih s svojimi solzami in molitvami iz brezna rešite!

Ker se dandanes posebno tudi vera pogreša pri mnogih „avguštinih“, naj postavimo tukaj še nektere, zlasti slovanske „Avguštine“, ktere je milost tako dolgo iskala in jim pritiskala, da jih je iz krive vere za pravo pridobila. Tako je n. pr.:

Demetrij Galicin (Gallitzin), sin ruskega posianca v Holandiji, ki je bil odgojen v gerško-razkolni veri. Na svojih popotvanjih v Ameriki je spoznaval katoliško vero in se prepričal njene resnice; od tistih dob pa ni prašal za jezo svojega očeta, ne za velike časti in službe, ki so mu bile poprej odperte; temveč l. 1795 je v Baltimoru prestopil v katoliško Cerkev. Postal je

mašnik in se je do čistega daroval spreobračanju prebivalcev v Silvaniji.

Še poprej, l. 1717, se je spreobrnil Miroslav Avgust, Poljski kralj.

Princ Peter Galicin, rojen v Petrogradu, se je odpovedal gerško-razkolni véri, kakor tudi svojim posestvom, plemstvu in svojim nadam pri cesarji, kar mu je car zato pograbil in ga tako kaznoval l. 1817.

Princ in princesinja Gagarin l. 1844; knez je po svojem spreobrnjenju pristopil k oo. jezuitom.

Vladimir Pečerín, Rus in profesor gerške literature na petrograški univerzi; spreobrnil se je v 19. stoletju v Belgiji, je stopil v red nedemtoristov in bil je potem pridigar in misijonar na Anglaškem.

Knezinja pl. Šuvalova (Schuwaloff), soproga grofa pl. Dietrichstein-a, v 19. stoletju.

Selinski, jud in doktor medicine na Poljskem, l. 1840.

Zenaida pl. Volkonska, l. 1840. Ko je zvedil car Nikolaj, da se je spreobrnila, je zdajci poslal gerško-razkolnega duhovna, da naj jo pregovori k prestopu nazaj v razkolstvo. Ko pa je bilo delo zastoj, so jo oplenili vsega posestva in knezinja se je podala v Rim.

Juri Zoega, eden najslavnejših starinarjev prejšnjega stoletja, rojen v Jutlandu na Danskem; učenjak v vsih znanskih strokah, l. 1783.

Knez Dolgoruki, iz Rusije, v 19. stoletju.

Aleksander I, ruski car, prastric sedanjega cara. Akoravno je njegovo spreobrnjenje terda tajnost, se vender smé ceniti kot gotovo, priča je knez Hohenlohe.

Albert Kuchler, slaven danski umetnik in protestant, v 19. stoletju; l. 1851 je stopil v frančiškanski red.

Nariškinova, ruska kneginja, iz bližnje carove sorodovine, l. 1852.

Klinkowström, švedski stotnik, se je spreobrnil h katoliški Cerkvi v 19. stoletju; bil je zaradi tega pregnan iz Švedije in je prišel v Avstrijo, kjer sta njegova sinova Jožef in Maksimilijan pristopila v red oo. jezuitov. Pervi je nedavno umrl; oba sta znana tudi v Ljubljani, kjer sta manj ali delj časa pridigala, zlasti P. Maks, in se je pri znamenitih in učenih govori stoljna cerkev napolnovala.

To je gotovo nekaj zalih pirhov za Veliko noč, kateri utegnejo tudi marsikterim piruharjem biti všeč. Imamo pa še silno število družih. Taki učeni možje so gotovo veliko študirali, pa tudi molili za razsvitljenje, predno so po tolikih borbah in zgubah prestopili v katoliško Cerkev, in kdo bo dvomil, da so si tudi o „vsevedočem in vsemogočnem Bogu in o človeški prosti volji“ pridobili jasnejše pojme, kot jih imajo kak! nepoklicani, katerim bi se zljubilo Boga samega učiti, koga in kako naj bi bil vstvaril ali ne vstvaril! Vera je dar Božji in čeznatorna luč, katero Bog deli ponižnim sercem; v ošabno dušo pa modrost (spoznanje Božje) ne pride: in animam malignam non introibit sapientia.

Duhovne vaje za ude Vincencijeve družbe v Marijanišču, kakor je bilo napovedano, in katerih so se tudi drugi vdeležili, so se pričele cvetno nedeljo zvečer, končale pa so se s skupnim sv. obhajilom in z zahvalno pesmijo v sredo dopoldne.

Vodil je te vaje neumorno delavni preč. g. prof. dr. Fr. Lampe, vodja v Marijanišču.

Manjka nam izrazov, da bi dostojno popisali vtise premilih, pretresljivih in tolažilnih govorov, s katerimi je popolnega prepričanja navdani govornik v nemal poslušalce, posebno pa serca sobratov, udov Vincencijeve družbe. Kazal je na križanega Zveličarja, ki nam v toliki obilnosti ponuja milosti, katerih nam se je le treba poslužiti: — na Križanega, kateri naj bo vedno

naše vodilo. Oziraje se na mnogokrat težavni stan delavnega uda Vincencijeve družbe, je udom s polnim zaupanjem zagotavljal, da poklic v to družbo je nekako znamenje izvoljenja.

Neizbrisljive so besede prečast. govornika za ude te družbe in za vse poslušalce, kateri so večkrat bili do solz ginjeni —

Za čast Božjo in blagor ubozih goreči milosgap. proštr dr. Anton Jarc, glavni predsednik, so imeli vsaki dan sv. mašo in vselej zvečer so dali blagoslov s presvetim Rešnjim Telesom.

Bog plačaj stoterno obema gospodoma trud in delo. Pridite in glejte! je rečeno. Tako pravimo tudi mi: pridite in pristopite v Vincencijevo družbo, in prepričali se bode, kako tolaživno je delovanje v tej družbi že v življenju, veliko večja tolažba bo pa za ude v smertni uri, kakor sveti Vincencij Pavljanski sam zagotavlja. P—r.

Iz Kanala je prečast. gospod dekan Fr. Vidic naznanil odboru Goriškemu za papeževo zlato mašo, da bode njegova duhovnija poslala na Vatikansko razstavo eno rudečo kazulo s štolo, z naramnikom, velum-om, in več manjši cerkvene oprave. Taka misel je prav dobra, ker s tem se bode misijonom prav veliko pomagalo. Sej ravno zadnjič n. pr. smo poročali, da v mestu Asuvanu na Egiptovskem ima duhoven za vse barve eno samo pisano mašno opravo.

Iz Bocna na Tirolskem. Pri sv. Ani na Prevorji *) (na spodnjem Štajerskem) je na stranskem altarju B. D. Marije, tudi podoba (statuva) sv. Notburge. — Ko sem, majhen deček, s stariši hodil k službi božji, me je v cerkvi posebno zanimala svetnica s serpom v roki. Vprašal sem torej: „Kako je pa ime svetnici, ki na Marijnem altarju stoji in serp v roki derži?“ Priden mladenič — Miha Kolenc — ki je rad prebiral življenje svetnikov, me je podučil: „To je sv. Notburga,“ in mi je tudi povedal, zakaj da se tako obrazuje. Svetnica s serpom v roki, mi je pa vselej bila znamenita, in češčenje do nje mi je ostalo do današnjega dne v sercu. —

Leta 1881 sem na Tirolsko prišel in zbudila se mi je serčna želja, obiskati sv. ostanke vedno mi spoštovane svetnice; — pa še le 25. junija leta 1885 se mi je ta želja spolnila. Ob 5 zjutraj bral sem v Švacu v frančiškanski cerkvi sv. mašo in o 1/28 sedel sem v vlak ter se peljal do prve postaje, ki se imenuje Jenbach. Tam sem stopil sè svojima dvema duhovnima tovarišema z železnice, potem smo pa počasi v breg korakali, — namreč v Eben, kjer počivajo kosti sv. Notburge. Bil je prav lep poleten, in torej tudi prav topel dan; pa ne vročina, ne precej sterma pot nam ni mogla veselja kaliti, saj smo šli k sv. Notburgi na božjo pot. Občudovali smo lepo insko dolino (Inthal), ki se je pred nami razprostira, in dospevši že precej visoko, začeli smo sv. križev pot moliti. Tirolci si namreč radi postavijo — posebno ob sternih potih

*) Edino prav je pisati „Prevorje“, ne pa „Preborje“, kakor nekteri hočejo. „Prevorje“ stoji na farnem pečatu, „Prevorje“ piše lavantinski šematizem. Ko sem jaz začel v šolo hoditi, smo tudi pisali „Prevorje“, a naenkrat nam je bilo od g. učitelja zapovedano pisati „Preborje“, pa ne vem zakaj. Ko so bile občine „Lopatica“ in „Straška gorica“ združene v eno občino, je dal tedajni okrajni glavar Josek na novi občinski pečat tiskati „Praevorje“. Imamo torej trojno pisavo: cerkev piše: „Prevorje“, šola: „Preborje“, občinski urad pa kmalu „Prevorje“, kmalu „Preborje“ in na svojem pečatu ima celo „Praevorje“; a meni se dozdeva, da je edino pravo, ako ostanemo pri najstarejši pisavi, ki jo je smiraj cerkev rabila, namreč „Prevorje“. Pisatelj.

— tako imenovani poljski križev pot — Feldkreuzweg. Postavimo namreč ob potih čisto priproste stebre, na katere pribijejo tablice sv. križevega pota. Da se zamorejo sv. odpustki zadobiti, so ti štacijoni od pooblaščenega duhovna blagoslovljeni. — Više in više smo šli, kar zapazimo cerkvico sv. Notburge. Kako neizmerno nas je ta pogled razveselil! Še nekoliko postaj križevega pota, in bili smo v Ebnu, kjer nas je prijazen dušni pastir preč. g. Jernej Oberhammer, ki je ravno v svojem lepem vertu cvetlice zalival, že od daleč pozdravil in kaj prijazno sprejel.

Ohladivši se nekoliko, gremo v svetišče. Svet strah me je obšel, ko stopim v cerkev; nikdar ne pozabim velikega vtisa, ki ga mi je napravila sv. Notburga v sercu. Na velikem altarju stoji, v desnici ima serp in pšenično klasje, z levico pa derži svetilnico in predpasnik, v katerem ima hrano za uboge. Na pasu visijo ključki. Sveta tihota je vladala v svetišču, naša serca so pa bila pri Jezusu v tabernakeljnu in pa pri sv. Notburgi na altarju.

Zahvalil sem se za preveliko milost in srečo, da mi je bilo dano osebno počastiti svetnico, viditi nje sv. koščice, katere podoba mi je že v mladosti bila tako ljuba in draga. Priporočil sem se ji, priporočil sem ji vse svoje mi drage, priporočil ji faro prevorsko, priporočil ji ves slovenski narod, ker znano je, da so jo Slovenci že davno radi častili, se ji priporočali, in sicer ne zastoj; temveč bili so uslišani; pa o tem pozneje več. — Preč. g. kurat nas je povabil na obed, kar smo, seveda, hvaležno sprejeli. Pred obedom smo še šli na farovžko streho, s katere je prav lep razgled. Ravno pred farovžem je njiva, na kateri se je bil zgodil čudež s serpom sv. Notburge. Tisto leto je bila na njivi rež vsejana; prav za prav na polovici njive, a druga polovica je bila travnik. Kazali so mi tudi hišo, v kateri je sv. Notburga služila ko dekla. Pri priprostem obedu smo se kaj dobro kratkočasil, hitro so nam tekale ure. Popoldne smo se zopet vernili v Švac in drugi dan sem šel nazaj v Hall, kjer sem tisto leto bival. Dan 25. junija l. 1885 mi pa ostane vedno v blagem spominu.

Sv. Notburga se je rodila leta 1265 v malem mestecu Ratenburgu na Tirolskem. Živela je 18 let (1265—1283) pri svojih stariših v Rattenburgu; 7 let (1283—1290) ko hišinja (Haushälterin) v gradu Rottenburgu; 3 leta (1290—1293) ko dekla pri nekem kmetu v Ebnu; in potem zopet 20 let (1293—1313) ko hišinja v gradu Rottenburgu.

Po tem načertu sem bil namenjen kratko popisati življenje sv. Notburge, a ker se za to nezmožnega čutim, opozorim Slovence na knjigo „Življenje svetnikov in svetnic božjih“, ki jo je izdala družba sv. Mohora. V tej knjigi je 13 sept. popisano tudi življenje sv. Notburge. Omenil sem že, da so tudi Slovenci sv. Notburgo častili; o tem torej nekoliko verstic.

Slovenci častijo sv. Notburgo.

Sv. Notburgo so že v njenem življenju nekateri častili ko svetnico; po njeni smerti pa je njeno češčenje postalo splošno. Pervi so seveda bili njeni rojaki Tirolci; a kmalu se je češčenje sv. Notburge razširilo tudi čez meje tirolske. Ne bom našteval, kako so Tirolci, Solnograjci in Bavarci že v 14. stoletju Notburgo ko svetnico častili; ampak preskočim hitro v drugo polovico 17. stoletja. Jožef Wolf, ki je l. 1862 življenje sv. Notburge popisal,¹⁾ pravi, potem ko je

popisal, kako so v 14. 15. 16. stoletju in v prvi polovici 17. stoletja sv. Notburgo častili, kakor sledi: „Leta 1651 so v Stifsesu pri Stercingu, in l. 1696 pri sv. Andreju poleg Brixna kapelice sv. Notburgi na čast postavili. Celo na Kranjskem ob Bistrici sozidali so v Groblju (Ebensfeld) v fari Mengeški cerkvico sv. Notburgi v čast.“¹⁾ V „Acta Sanctorum“ (Bollandisten) Tomus IV. die 14. sept. pag. 748 je pisano: „.... in Carniolam progredimur. Magnus est Sanctae nostrae cultus in omnibus huiusce provinciae; at nullibi major, quam in Ebensfeld, qui locus subjectus est paroeciae Mannspurgensi haud procul a Savo fluvio.“ Na strani 751 imenovane knjige „Aha Ls.“ se začne zgodovina sv. Notburge v Ebensfeldu. „Dilucida historia de origine et progressu cultus S. Notburgae Tyrolensis ancillae in ecclesia filiali Ss. Hermagorae et Fortunati in Ebensfeld prope pontem fluvii Feistriz, sub paroecia Mannspurgensi, cum annexa relatione de quibusdam praeclaris ac declaratis beneficiis.“ (Konec nast.)

Iz Splieta. (Nikolaj Bjanković.) (Konec.) Bilo pa je v Makarski zaradi dolzega bivanja turkov v onem kraju vse okuženo, sprideno in popačeno. Koliko je toraj goreči škof Bjanković imel dela, truda in prizadevanja, da je ljudstvo v red spravil, to popisovati bilo bi odveč. Po cele dni je spovedoval, kerščanski nauk razlagal, v pridigah ljudstvo učil in imel z ljudstvom opraviti, in ni bilo redko, da po ves ljubi dan ni nič vžil, po cele noči očesa ne zatisnil. Z močjo in ljubeznjivostjo svoje zgovornosti je vse navdušil, ne le zgubljenih na pravo pot pripravljal, ampak tudi mnoge razkolnike in turke Kristusu pridobil. Imeli so ga tudi turki za svetnika in večkrat so ga prosili, da je njih bolnike obiskal, o suši ali živalskih nadlogah so njive in polja blagoslovili in njih zaupanje ni bilo osramoteno. Pri turških gospokah je bil torej Bjanković v toliki časti, da so mu dajali naj večji predpravice, da je smel povsod po Turčiji hoditi in vse storiti, kar je teknilo v Božjo čast.

Prekanjeni sovražnik človeškega rodu je torej v svoji razdraženosti obudil zoper pobožnega škofa marsiktere preganjanja in obrekovanja; Bjanković pa je vse prenašal junaško in z radovoljnostjo. Bil je n. pr. zatožen pri turškem poglavarju žaljenega veličanstva in le z očitnim čudežem je odšel smertni kazni, ker v znamenje, da je zatoženec nedolžen, je krivičnega toživca nagla smert zadela.

Tudi marsikteri hudodelni kristjani so ga ne le obrekovali, temveč mu tudi po življenju stregli. Spomin vredno je to-le: Podal se je neki dan v vas Podbrelo, kjer je bil sozidal cerkev Marije D. v spomin zmage kristjanov zoper Turka. Zvedil pa je, da ga tam čaka šest oboroženih človekov, naj bi ga med svetim opravilom umorili. On pa se v zaupanju v božjo pomoč in pri svoji dobri vesti ni ustrašil, šel je v cerkev, jih je tam pričakal, in jih nagovoril s tako gorečim obrazom in ognjenimi očmi, da jih je strah spreletel in so zdajci proč bežali.

Pri toliki obilnosti misijonskega dela je pa to zelo obžaloval, da se mu je pri poduku ljudstva pogrešalo spretnih pomočnikov. V ta nam je v Rim poslal tri nadovite mladenče, ki so imenovani: Firmius, Lauretus in Ragusius, ki so bili tam odgojeni v naukih in pobožnosti ter so se po doveršenih šolah domu vernili. In ni se bil pri njih okanil. Izprosil si je tudi iz Rima dva prav čversta in pobožna jezusovca, ki sta mu pomagala ljudstvo k veri in čednosti vnemati.

¹⁾ Kurze Geschichte der hl. Dienstmagd Nothburga durch 600 Jahre (1265—1862). Von Priester Joseph Wolf. Brixen & Lienz 1862.

¹⁾ „Ja sogar in Krain an der Feistriz erhob sich auf Ebensfeld in der Pfarrei Mannsburg eine St. Nothburgenkirche.“ Jos. Wolf. pag. 43.

Čudovita je poslednjič njegova dobrodelnost do ubozih, ko je večkrat naj dražji škofovske reči zastavljal, da jim je pomagal, sam pa je v naj veči tesnobi živel. Če je bolezen ali celo kuga vstala, je Nikolaj Bjanković čisto pozabil sam sebe in je hitel bolnim na pomoč.

Po takem svetem življenju v naj lepših delih in čednostih je Bjanković 10. vel. serpana 1730 v 85. letu starosti svoj ték sklenil. (Majhen posnetek iz: Synopsis vitae Nicol. Bjanković, Ep. Makariensis.)

Splitski višji pastir iše podpiranja te prošnje tudi pri družih škofijah, zlasti jugoslovenskih. Zadeva je silo imenitna, ki bode poživila vero in npravnost med Jugoslovenci, ob enem pa v novo pokazala, kako dobri so sv. Oče slovanskim narodom. In služabnik Božji Nikolaj Bjanković ne bo opustil pri Bogu prositi za slovanske narode, zlasti v sedanjih hudih časih.

Pribežališe grešnikov.

O sv. Pavlu po zimi pred nekaj leti zbolel je v nekem tergu premožen tergovec. Zasn je bil daleč na okoli; njegov denar je storil, da je slovelo tudi njegovo ime. Toda, kedor ima visoko hišo in žepe polne srebra, tak se tudi rad visoko derži in njegovo serce je večkrat polno napuha. Po vsem tak je bil naš tergovec. Mislil si je, le on je kaj, in drugi — nič ne; pred njegovim denarjem, je menil, se mora vsakdo odkriti. Z vero je tudi prišel na boben, za cerkev ni veliko maral, za župnika tudi ne. Od kar mu je bila umerla žena, so ljudje marsikaj pripovedovali o njegovem življenju. Zdaj pa je bil ta mož bolan — za smert bolan.

V njegovi hiši sti služili dve dekli, prav pošteni ženski, ki sti bili zvesto vdani svojemu gospodarju, akoravno je živel tako nekerščansko. Ko sti ti dve zvedili od zdravnika, da utegne gospodar umreti, takoj teče ena v farovž ter pové župniku, da je bolezen nevarna. Silno se je bala, da bi tergovec ne umerl brez svetih zakramentov, ker je bilo sploh znano, kako je z njegovo dušo.

Duhoven, ne mudeč se, podá se na pot, da bi otel ubogo dušo večnega pogubljenja.

Ko zagleda bolnik domačega župnika, ga ostro popraša, čemu je prišel.

„Ne bodite hudi, pravi g. župnik, zvedel sem, da ste bolni, in bolnike obiskavati — saj veste, je sveta dolžnost vsakemu duhovnu.“

Bolnik je molčal.

G. župnik napelje govor na to in uno, na prav vsakdanje reči, popraša o njegovi bolezni — nazadnje ga opomni, ali bi ne hotel morda prejeti ss. zakramentov in se tako pripraviti za večnost.

Tergovec je postal nevoljen. „Ne mučite me s takim govorjenjem,“ in prav gerde in zaničljive besede je govoril.

Župnik je sprevidel, da se ne da ničesar opraviti, žalosten je zapustil bolnika. Odhajajoč je rekel deklama: Za zdaj ne moremo nič storiti — k večemu morda se na priprošnjo B. D. Marije omehča terdovratno serce. Molite tedaj pridno!“

Pošteni dekli sti storili, kakor je naročil g. duhovni pastir. Vsak dan sti si pri sv. maši spominjali duše svojega bolnega gospodarja, in zvečer sti poklekli v svoji sobici pred podobo Matere Božje, kjer je gorela luč, in sti dolgo in goreče molili.

Priteklo je pet dni. Neko jutro prav zgodaj — bila je še tema, je nekdo terkal na vrata duhovske hiše. Tergovčeva dekla je klicala g. župnika, da naj

gre urno obhajat bolnika — sam želi gospoda in hoče prejeti ss. zakramente. Gospodu se je ta sprememba zdela neverjetna.

„Saj noče ničesar slišati od sv. popotnice,“ pravi dekli.

„Ne, ne! Sam vas željno pričakuje in sam me je poslal semkaj, da naj grem po gospoda.“

„Kaj ga je tako ganilo?“ nadaljuje župnik.

Ne vem, ne vem! Prosim, le hitro pridite!

Gospod se urno opravi in gre. Bilo je vse res, kakor je povedala dekla. Bolnik bil je ves potert, skesan — in roke je dvigal proti sv. zakramentom.

Župnik se je čudil, kako je to mogoče.

„Nocoj sem imel strašno noč, pravi bolnik, hotel sem vas, gospod župnik, že prej poklicati, ali bal sem se vas buditi.“

„Zakaj to? Duhoven ne odlaša, bodi noč, ali dan; on se ne sme ustrašiti nobene reči — tudi smerti net — Pa kaj vam je bilo po noči?“

„Poslušajte,“ govori z derhtečim glasom onemogli mož na postelji, „še včeraj sem imel terden sklep, ne sprejeti sv. popotnice, in da grem brez ss. zakramentov s tega sveta. Moje življenje je žalostno. Poželjivost moja zapeljala me je v hude pregrehe. Zgubil sem vero in strah pred Bogom in sodbo Božjo. Tacih misli sem bil še sinoči. Okoli najjste ure sem zaspal. Tedaj sem videl — prav v resnici videl, sanjalo se mi ni — Mater Božjo, ki je imela Jezusa v naročji. Nad mojo posteljo je stala, svareč mi je požugala in pogledala tako hudo, da me je pretresel mraz. Še celo otročiček je zerl v mé, kakor bi me hotel opominjati. — Zbudil sem se, bilo me je strah — pred očmi sem imel podobo Matere Božje... še zdaj jo vidim, ne morem si je izbiti iz glave.“

„Zahvalite se usmiljenemu Bogu, pravi g. župnik, ki vam je v zadnjih trenutkih podal svojo roko, da vas reši smerti. — Gorjé vam, če bi ne poslušali tega glasú, ki je iz nebes prišel. Iz tega lahko sprevidite, kako serčno vas ljubi Marija, ona je pribežališe grešnikov, pomoč kristjanov. Zahvalite se pa tudi svojima poštenima deklama, ki sti tako goreče molili za vašo dušo. — Zdaj pa opraviva sv. opravilo!“

Bolnik se je skesano spovedal in z veliko pobožnostjo prejel sv. zakramente.

Drugi dan je pri farni cerkvi zvonilo merliču. Umerl je bil tergovec. Ljudje so rekli: „Bog mu daj nebesa! Čuden človek je bil sicer — ali na smertni postelji se je spokoril.“

Razgled po svetu.

Dunaj. V saboto, 2. mal. serpana, so presvitli cesar med velikimi slovesnostmi novemu kardinalu Vanutelli-u posadili na glavo kardinalski beret, kardinalski klobuk. Godilo se je to v cesarski dvorni cerkvi med sv. mašo. Papežev poslanec msr. Tarnassi, nalaš poslan od sv. Očeta, je prinesel iz Rima kardinalski klobuk in dotično pismo (breve), ki se je slovesno bralo pred tem opravilom. Pričujoč je bil kardinal nadškof Gangelbauer in veliko število družih visokih gospodov duhovskega in deželskega stanú. Poslanec papežev je imel latinski govor, potem se je na ukaz Nj. ap. veličanstva: „Legatur“ bralo papeževo pismo, poslanec papežev je podal nato Njihovemu veličanstvu kardinalski klobuk, ki so ga klečečemu Vanutelli-u posadili na glavo. Te-Deum je zveršil cerkveno opravilo.

Nizozemsko. Prostost katoliške Cerkve se v tej deželi današnje dni lepše razodeva, kot marsikodi drugej. Na shodu katoličanov v Lill-u na Francoskem je govornik župnik Brouwers takole popisoval stanje ondotnih katoličanov:

„Mesto Amsterdam ima 80 000 katoličanov in zida sadanjo dobo 5 novih cerkev. Ravno tam je bila nedavno vtemeljena univerza; ondotni katoliški študentje so pod vodstvom oo. jezuitov. Župan, se vé, da protestant, je bil undan pri večerni veselici, v kateri so gojenci jezuitov zastopali naj bolj ultramontanske nazore; župan je nad tem glasno kazal zadovoljnost, kajti, rekel je. dandanes je treba „móž z načeli“ (Männer von Principien).

O priliki, ko je bilo razpisano darilo za poezijo, je protestanška akademija odbila darilo nekega poetskega dela, ker poet, opevajoč „zedinjeno“ Italijo, ni naznanjal spodobnega spoštovanja do papeža.

Katoliški škofje v vsi prostosti dajejo vredbe in velevajo, kakor se jim koristno vidi za vpravo po škofijah.

Vincencijeva družba je vradno priznana. Cerkveno premoženje se ravna po pravilih, ktere naredi škof in postava poterdí. Katoliška vera se ne le zveršuje brez zadržkov, temveč pod vladino brambo, po karsarnah in po ječah. Darovi za sv. Očeta po razmeri katoliškega prebivalstva dosegajo čez mero velik znesek.

Ko se je ravnalo za brambo svetnega gospostva papeževega, se je 3000 mladih Nizozemcev podalo za vojake v Rim, zastopat svojo deželo. Ni se ohladilo to navdušenje. — To je pošteno katoliško življenje, če tudi med protestanti, to je prostost. Kako mlačno in zanikarno, pa tudi kako sužnjo in zavirano je dostikrat katoliško življenje po tako imenovanih „katoliških“ deželah! Naj kdo pogleda laži-svobodo pod francoskim ali mladolaškim framasonstvom, naj pogleda v marsiktere „katoliške“ šole: naj pogleda, s kolikim kerčenjem Prus povračuje Cerkvi njene pravice, dasiravno je tako veliko število katol. podložnikov itd.

Kina. Stan apostolskega vikarijata Čan-tonga na severu. Po številu od l. 1885—1886 šteje ta vikarijat kacic 20 milijonov duš. Med temi je 17,016 domačih katoličanov, 2,000 protestantov, do 5 milijonov mohamedanov, 4,796 katehumenov (ki se pripravljajo na sv. kerst), čez 1,000 letnih keršanskih keršencev, 297 keršenih odrašenih, keršenih umirajočih otročičev 13,751, letnih spoved čez 10,000, spoved letnih iz pobožnosti, čez 15,000 itd. Cerkev in podružnic je 160, 1 duhovsko semenišče, 2613 šol, 27 bogoslovcev v semenišči, domačinskih katehistov 44. Evropejskih patrov misijonarjev 14; domačinskih mašnikov 11 patrov. (Acta Ord. Min.)

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

Posebni nameni molitvenega apostoljstva za mesec april.

(Od papeža Leona XIII odločen in blagoslovljen.)

Zlata maša sv. Očeta.

(Konec.)

Častiti bralec, misli si očeta, starega moža, ki ima obilo otrok. Omagal je, ker prišla so leta in kruha si ne more več sam zaslužiti. Kdo ga tedaj preživi? Njegovi otroci, če so pošteni in pridni, mu priskerbé, česar potrebuje. Sej je zanje delal, dokler je mogel —

zdaj mu vračajo njegove dobrote. In mi kakor otroci katoliške Cerkve znašamo skupaj svoje darove za skupnega svojega očeta — papeža: vsako leto nabiramo vbogajme za sv. Očeta — tako imenovani Petrov novčič.

Kedar je pa kak poseben praznik, kaj prav nenavadnega, takrat skušajo otroci svojemu očetu kaj več dati.

Zlata maša papeževa je po vsaki ceni kaj posebnega; zato pa glejmo, da bo dar, ktereга bomo dali letos, večji in krasnejši, kakor sicer. — V lepše proslavljenje papeževega zlatomašništva se bo v Rimu vstanovila večna maša za sv. Očeta. Denar za to mašo se bo nabiral po vsem kerščanstvu. Gotovo tudi vi ne bote zastali, tem manj, ker papež se bodo v dan svoje petdesetletnice pri sv. daritvi spominjali vseh onih, ki bodo kaj darovali. Nikar tedaj ne mislite, da bo zaveržen ta denar — pri tej molitvi so tako bogate obresti, da boljše svojih novcev ne morete naložiti.

O nenavadnih slovesnostih, o godu, o rojstnem dnevu, pošljejo otroci svojemu očetu kako darilo, s katerim mu posebno ustrezajo.

Kaj bomo mi poslali sv. Očeta? — Verniki so vže zgodaj začeli za to skrbeti. V Rimu se bo priredila vaticanska razstava — vaticanska za to, ker bo v Vatikanu, v tisti palači, kjer papež stanujejo. Kaj se bo pa vidilo na tisti razstavi? Razne lepe reči: kelih, monštrance, svetilniki, cerkvena oblačila i. t. d. — in vse to bodo darovali verniki sv. Očetu. Tako bodo pokazali, da jih v resnici ljubijo; pokazali pa tudi ob enem, da katoliška Cerkev še vedno goji umetnosti, kakor je to storila nekdanj, ko so si papeži za povzdigo omike toliko zaslug pridobili. S to razstavo bo vsakemu dana prilika, da po svoje pokaže ljubezen, celo tistim, ki nimajo nobenega premoženja, kakor ženskam in redovnicam po samostanih, ki bodo uarejale cerkvena oblačila.

Otroci, ki imajo res radi svojega očeta, o njegovem godu prihité od daleč skupaj, da se pod eno streho veselé s svojim očetom in mu osebno povedó svoja voščila.

Tudi o petdesetletnici papeževi bodo nekteri šli v daljni Rim, da se tam osebno poklonijo sv. Očetu. Kogar žene tjakaj ljubezen do Rima in papeža, bode imel zdaj lepo priložnost. Kajti napravila se bodo velika romanja na grobove sv. aposteljnov in v slavno mesto papežev.

Otroci pa, ki ne morejo iti domu k svojemu očetu, pišejo pisma, da tako razkrijejo svoja otroška čutila.

Ravno tako bodo tisti, ki v Rim ne morejo, sv. Očetu pisali. Vse družbe vsake škofije bodo napisale svoja čestitanja, in naznanile svojo vdanost — in vse te častitke se bodo vredile, od škofij skupaj zvezale v posebno knjigo, ki se bo potem izročila papežu.

Da se ta načert dostojno izvrši, skerbé v Avstriji in Nemčiji posebej v ta namen voljeni odlični možje. Udje molitvenega apostoljstva se bodo teh pripravljanj udeleževali, kolikor bo kteremu mogoče. Vsem pa je mogoče, da molijo. Molimo torej, da Bog podeli sv. Očetu to milost, da res učkajo onega veselega dne; drugič, da obilo blagoslovi trud onih mož, ki se za to stvar tolikanj prizadevajo. In če presv. Serce Jezusovo poverne vsako dobro delo, ktero se stori kteremu njegovih naj manjših, koliko bolj bo Jezus poplačal — ljubezen, ki se skazuje njegovemu namestniku na zemlji. —

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Neka bolna za pomoč. — Sin in hči priporočata svojega pijančevanju zelo vdanega očeta v gorečo molitev udom bratovščine N. lj. Gospé presv. Serca, naj bi Marija prečista Devica na njih prošnjo pri Bogu sprosil, da bi opustil to gerdo strast. — Mati priporoča svojega nepokornega sina dijaka, da bi na priprošnje Naše lj. Gospé, sv. Jožefa, sv. Alojzija in svojega patrona od Zveličarja v presv. Rešnj. Telesu dosegel omečenje serca in popoljšanje.

Zahvala in prošnja.

Priporočila sem se že enkrat v bratovsko molitev Naše ljube Gospé, in sem bila tudi uslišana ter rešena iz smertne nevarnosti, za kar naznanjam priserčno zahvalo. Torej se zopet obnem s ponižno prošnjo do Marije in prosim tudi vse ude, naj bi se me spominjali v molitvah, da bi mi Bog na priprošnje Marije, sv. Jožefa, sv. Antona, sv. Frančiška in sv. Deodata dodelil ljubo zdravje, ako je Njegova sveta volja. *M. P-k.*

Listek za raznoterosti.

† Celje. V kapucinskem samostanu je velikonočno nedeljo zvečer za vodenico umrl čast. P. Dijonizij Šemrov. Rojen je bil 4. kim. 1838, v Logatcu na Kranjskem; posvečen 1871. R. I. P.

Novo mašo je v frančiškanski cerkvi M. D. velikonočni ponedeljek imel č. P. Anton Alač, bogoslovec 4. leta, ki z drugimi rojaki vred dovršuje bogoslovske nauke v Ljubljani. Dobil je bil, kakor smo že drugi pot omenili, v praznik oznanjenja M. D. subdijakonat, naslednjo nedeljo dijakonat in v god M. D. 7 žalosti pa mašništvo. Pridigar mu je č. P. Jožef, ki je pojasnoval obilno duhovsko delavnost. Bog poterdi novoposvečenca, da bi prav veliko in koristno delal v Božjo čast in v zveličanje duš, kar je tako zelo potrebno — še zlasti dandanašnji.

V bratovščino N. lj. G. pristopilo je tekoče četertletje, t. j. od 1. januarja do konca marca t. l.: 792 novih udov. Vseh udov šteje do zdaj Ljubljanska podružnica za slovenske dežele 129.521 udov.

V Ljubljani 12. aprila 1887. *M. Kolar*, tajnik.

Mariborski pastirski list, ravnokar na svitlo dan, naznanja in vелеva, kako naj se ondotna škofija vdeleži zlate maše sv. Očeta.

Prestrašno! V Dolini na Štaj., kakor piše „Gospodar.“ je kočarica M. Sluga undan pustila dva mala otročiča v koči in je šla na delo. Ko pa se je vernila, ni našla ne kočice in ne otrok; vse je bilo zgorelo. — Fazite vendar na otroke in na ogenj!

Č. g. J. Pavlič, kaplan v Galiciji, je prestavljen v Bezeljsko.

Vrane in kavke se včasih v velikih jatah pripodé v kaki kraj in tu se ne sliši družega, kakor „k r a k, k r a k“ in „kav, kav, kav!“ Tako krakanje in kavkanje je tudi po mestih, kjer se zbirajo fantje k novičenju, in pravijo, da narveča pokvéka rada najgerše véka! Ni čudo, ako se taki divjaki, siti žganja, po

kmetih tolikrat stepó, pobijajo, potem pa ječe napolnujejo. Letos še ni dosti znano, da bi se kaj posebno zapisovali v družbo treznosti. Čakati bi bilo po vsaki ceni treba pomočka, da bi se mlado ponočnjaško ljudstvo kaj olikalo in ukrotilo.

Iz Kopra, 5 mal. travna. Jutri nastopijo velikonočne počitnice na učiteljsku. V nedeljo, ponedeljek in danes smo imeli duhovne vaje (eksercicije) in danes skupno sv. Obhajilo za Veliko noč. — To je hvale vredno, spoštljivo za slavno vodstvo in gg. pripravnike. Iz tacih naprav smemo pričakovati dobrih učiteljev.

P o ž a r.

Na Godešič-u, podružnici Reteški pri Škofji Loki, so imeli prežalostno Veliko noč, kakor piše čast. gosp. župnik Stanislav Šranc. Silovit požar je velikonočno nedeljo popoldne od ene naprej v dobri uri upelil 27 hiš, vsih poslopji skupaj pa je pogorelo 60 in med njimi tudi podružna cerkev sv. Nikolaja. Ogenj se je zaradi velike burje tako naglo razširjal, da nekateri niso rešili nič, razun komaj še lastno življenje. Pogorelo je tedaj ljudem vse, obleka, hrana, klaja za živino itd. Če tudi so nekateri zavarovani za male zneske, so vender zdaj v veliki sili in pomanjkanji. Zato prosijo usmiljenja od dobrih rok. Usmili se jih Bog in dobri ljudje!

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Č. g. župnik Mat. Jereb 2 gld. — Čast. g. župnik Mih. Horvat 1 velik križavec. — Čast. g. Fr. Dolinar, župnik v pokoju, 3 gld. — Č. g. župnik Jan. Ažman 5 gld. — Prijatelj mladine z G. 5 gld.; drugi enako 2 gld. — Čast. gosp. kapl. J. P. 5 gld.

Za sv. Detinstvo: Od sv. Lenarta po čast. g. Prim. Peterlin-u 7 gld. — Čast. g. Gregorij Jakelj, župnik v Rudniku, 37 gld. — Čast. g. Janez Ažman, župnik na Doljem, 11 gld.

Za sv. Očeta: Č. g. Fr. Dolinar, župnik v pokoju, 27 gld.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca: 2 gld. iz Spodnje Idrije.

Za varhe Božjega groba v Jeruzalemu: Iz Zagradca 5 gld. — Iz Zatičine 3 gld. 15 kr. — Iz Šmarija 3 gld. 14 kr. — Spodnja Idrija 5 gld. 50 kr. — Senožeska fara 2 gld. 80 kr. — Preč. gosp. Ant. Aleš iz Semiča 8 gld. — Iz Št. Janža 3 gld. na Dol. — Žirovski farani 4 gld. 60 kr. — S Kovora 2 gld. po čast. g. župniku L. Kristofiču. — Z Gorjan 2 gld.

Za opravo ubožnih cerkev naše škofije: S Sel pri Šumbregu 32 gld. 35 kr. — Z Berdā 12 gld. 60 kr. — Iz Fužin na Gorenjskem 3 gld. — Iz Košane 11 gld. 20 kr. — Iz Kamne gorice 30 gld. 50 kr. — Iz Lašič 15 gld. — S Černuč 21 gld. — Z Brezovca pri Ljubljani 40 gld. — Iz Kokre 7 gld. 90 kr. — Žalina po č. g. L. Urbaniju 31 gld. — Od sv. Križa pri Lit. po č. g. župn. J. Maroltu 20 gld. — Č. g. župn. Mat. Jereb iz Javorji 4 gld. — Z Zaplane 22 gld. — Iz Želimelj 11 gld. 14 kr. — Iz Šent-Jakoba ob Savi 21 gld. — Z Rake 30 gld. 70 kr. — Iz Šent-Jurja pri Šmariji 31 gld. 50 kr. — S Šmartnega pri Litiji 23 gld. 20 kr. — Po č. gg. Uršulinarah 13 gld. — Od sv. Katarine pri Ljubljani 15 gld. 70 kr. — Iz Ribnice 25 gld. 45 kr. — S Prečine 15 gld. — Z Zgornjega Tuhinja 17 gld. — Od sv. Križa pri Turnu 20 gld. — S Černega verha nad Idrijo 20 gld. — Z Bohinjske Bele 8 gld.